

**Státní
veterinární
správa**

Státní veterinární správa

Slezská 100/7, Praha 2, 120 00
T: +420 227 010 111
Elektronická adresa podatelny: epodatelna@svscr.cz
ID datové schránky: d2vairv

svspes8c13a4e0

Č. j.: SVS/2023/096399-G
Vyřizuje: MVDr. Katarína Juhásová
Telefon: +420 541 594 439

Ministerstvo zemědělství
všechny KVS SVS a MěVS v Praze
všechny SVÚ
SCHP
ČMMJ
Komora veterinárních lékařů
Vojenská veterinární služba – MVDr.
Daniel Cihlář

V Praze dne 14.07.2023

Africký mor prasat - aktuální situace a rizika

Vážená paní, vážený pane,

dovoluji si Vám zaslat informace týkající se aktuální situace výskytu afrického moru prasat (dále jen „AMP“) v některých evropských zemích a s tím spojeného zvýšeného rizika možného dalšího šíření této nákazy.

AMP se v zemích Evropské unie vyskytuje již od roku 2014, kdy byl zavlečen do pobaltských států (Polska, Lotyšska, Estonska a Litvy). Tuto nebezpečnou nákazu prasat se doposud nepodařilo účinně eradikovat, ani zabránit jejímu postupnému šíření a stala se tak nejvážnější hrozbou nejen pro populaci prasat divokých, ale zejména pro chovatele domácích prasat a na ně navazující producenty.

V řadě zemí (Polsko, Rumunsko, Srbsko) postižených touto nákazou dochází v letním období k opětovnému zvyšování počtu hlášených pozitivních ohnisek AMP u domácích prasat. V dalších zemích, jako je Chorvatsko nebo Bosna Hercegovina, ve kterých se AMP nikdy v minulosti nevyskytoval, byl výskyt AMP potvrzen. Dále je z pohledu České republiky (dále jen „ČR“) stále vysoce rizikové šíření nákazy v Polsku, Německu a na Slovensku.

Zejména situace šíření AMP v Chorvatsku jak v chovech domácích prasat, tak v populaci prasat divokých je velice nepříznivá a vážná. Dne 26. 6. 2023 informovala chorvatská veterinární služba prostřednictvím hlášení do evropského informačního systému pro nákazy zvířat (ADIS) o prvních 2 ohniscích AMP v chovech domácích prasat v oblasti nacházející se ve východní části země poblíž hranic s Bosnou a Hercegovinou a Srbskem. Navzdory přijatým opatřením dochází v Chorvatsku k rychlému a nekontrolovatelnému šíření AMP do dalších hospodářství s domácími prasaty, ke dni 14. 7. 2023 nahlásilo Chorvatsko do systému ADIS celkem 73 ohnisek AMP u domácích prasat. V naprosté většině se jedná o menší

záhumenkové nebo venkovní chovy do 100 ks domácích prasat s velmi špatně nastavenou biologickou bezpečností, pouze ve 3 chovech se nacházelo více jak 100 ks domácích prasat. Alarmující je i situace AMP ve vztahu k prasatům divokým – Chorvatsko zatím potvrdilo nákazu u 2 kusů, přičemž první případ byl potvrzen v lokalitě s výskytem AMP u domácích prasat, druhý případ byl potvrzen v západní části země ve vzdálenosti cca **256 km** od prvního případu – viz příloha č. 1.

Dále považuji za důležité zmínit výskyt AMP u domácích i divokých prasat v Itálii. AMP se vyskytuje v turisticky navštěvovaných regionech na jihu Itálie (Kalábrie a Kampánie), v okolí Říma (region Lazio) a v severní části země (regiony Piemont a Liguria).

Vážná, a ne zcela jasná nálezová situace je i v Srbsku, kde se AMP vyskytuje v populaci prasat divokých i v chovech domácích prasat. V roce 2023 nahlásila srbská veterinární služba prostřednictvím systému ADIS celkem 255 ohnisek AMP v chovech domácích prasat a 193 pozitivních případů AMP u prasat divokých.

Vzhledem k výše uvedeným informacím Státní veterinární správa (dále jen „SVS“) upozorňuje na stoupající riziko možného zavlečení AMP na další území ČR zejména v souvislosti se zvýšeným pohybem lidí a cestováním v období letních prázdnin. Přestože výskyt AMP v Chorvatsku nebo v Itálii nepředstavuje v současné chvíli bezprostřední nebezpečí pro ČR, je třeba si uvědomit, že činností člověka již došlo a kdykoli může znovu dojít k přenosu AMP i na velké vzdálenosti, přičemž velmi důležitou roli v tomto způsobu přenosu hrají kontaminované produkty (zejména nedostatečně tepelně ošetřené potraviny) pocházející z prasat. Ohroženy jsou tak všechny oblasti ČR.

Z výše uvedených důvodů apeluje SVS především na chovatele prasat a zdůrazňuje, že základním preventivním opatřením v chovech domácích prasat je striktní dodržování pravidel biologické bezpečnosti. Důraz je nutné klást zejména na důkladné oplocení chovů, které zabrání kontaktu domácích prasat s prasaty divokými, účinný černo-bílý systém chovu (např. vhodné umístění kafilerních boxů, zákaz vjezdu cizích vozidel do celého areálu hospodářství, zákaz vstupu cizím osobám a evidence návštěv, používání pracovních oděvů a obuvi a převlékání při vstupu do chovu a výstupu z něj ideálně za použití hygienické smyčky), používání bezpečných krmiv, steliva a vody a zabezpečení jejich správného skladování, důslednou evidenci všech přesunů prasat s důrazem na prodej do dočasných hospodářství.

Současně je třeba pravidelně sledovat a kontrolovat zdravotní stav prasat a tím včas zajistit rozpoznání nákazy. Je třeba mít na paměti, že AMP se v chovu šíří zpočátku pomalu a je spojen zejména s náhlými úhyny jednotlivých kusů, případně aborty u prasnic. Proto je důležitá spolupráce se soukromými veterinárními lékaři a krajskou veterinární správou při zajištění vyšetření v případě zmetání i v případě hromadných nebo náhlých úhynů bez jasné příčiny.

Dále připomínám, že na celém území ČR je od roku 2014 zaveden pasivní monitoring AMP u prasat divokých, v rámci kterého se laboratorně vyšetřují všechna nalezená uhynulá prasata divoká včetně prasat sražených dopravním prostředkem. Od roku 2017 probíhá na celém území pasivní monitoring AMP i v chovech domácích prasat, laboratorně se vyšetřují všechny zmetalky, hromadné úhyny nebo náhle úhyny a podezření.

V ČR byl AMP opět potvrzen v prosinci 2022 v populaci prasat divokých na území Libereckého kraje. V souvislosti s potvrzením AMP na území ČR SVS nařídila mimořádná veterinární opatření v souladu s evropskou a národní legislativou. Cílem opatření je zabránit šíření AMP nejen do dalších oblastí, ale zejména do chovů domácích prasat. Aktuálně se v ČR nákaza vyskytuje ve Frýdlantské a Českolipské oblasti.

Věřím, že si všichni uvědomujeme závažnost celé situace a naše dosavadní spolupráce bude i nadále úspěšně pokračovat. Zároveň Vás prosím o předání těchto informací všem chovatelům prasat, uživatelům honiteb, myslivcům, případně dalším zainteresovaným subjektům.

S pozdravem

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel
podepsáno elektronicky

Příloha č. 1: mapa výskytu AMP u prasat divokých - Chorvatsko